

Willemijntje
Kinderopvang

Pedagogisch locatiebeleid

Willemijntje

Xpect013

Tilburg april 2026

Inhoudsopgave:

- 1 Korte schets van Kinderdagverblijf Willemijntje
- 2 Pedagogische visie van Kinderdagverblijf Willemijntje
- 3 Pedagogische uitgangspunten
 - a) Sociaal- emotionele veiligheid
 - b) Sociale competenties
 - c) Persoonlijke competenties
 - d) Overdracht van waarden en normen
- 4 VE op ons kinderdagverblijf
- 5 Dagritme
- 6 Gelegitimeerd afwijken van de beroepskracht-kind-ratio
- 7 Feesten en rituelen
- 8 Oudercontacten
- 9 Praktische afspraken
- Bijlage 1 : Schema 3-uurs regeling

1 Korte schets van kinderdagverblijf Willemijntje

Wilhelminapark 55
5041 ED Tilburg
Telefoon: 013-5841784
E-mail: willemijntje@xpect013.nl

Kinderdagverblijf Willemijntje heeft 3 verticale groepen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar.
Binnen deze verticale groepen bieden we peuteropvang.
Alle groepen zijn telefonisch rechtstreeks bereikbaar.
Groep Geel: 013-5841782
Groep Rood: 013-5841783
Groep Blauw: 013-5841784

De maximale bezetting van een groep is 16 kinderen. Wij streven echter naar een maximum van 12 kinderen.

KDV Willemijntje is open van 7.30 tot 18.30 uur.

Directeur: Carla Hendriks
Telefoonnummer: 06 10278984
E-mail: carla.hendriks@xpect013.nl
Website: <https://www.xpect013.nl/willemijntje>

Kinderdagverblijf Willemijntje is een knus kinderdagverblijf aan de rand van het Wilhelminapark.
Het is gevestigd in een oud schools gebouw waar een warme en huiselijke sfeer hangt.
Op de benedenverdieping vindt u onze 3 groepen.

Kinderdagverblijf Willemijntje biedt groene kinderopvang in het hart van de stad.
Kinderen zaaien zelf in kweekbakken en verzorgen de plantjes. Wanneer de tomaatjes rijp zijn is het tijd om ze te plukken en maken we er wat lekkers van om op te eten.

Buiten spelen vinden we erg belangrijk. Ook als het regent gaan de laarzen aan en mutsen op en spelen we in onze eigen tuin.

In de tuin hebben we ook kippen. Uit onderzoek is gebleken dat dieren een positief effect hebben op kinderen. Huisdieren zijn vaak een onvoorwaardelijke vriend, ze stimuleren sociaal gedrag en zelfs taalvaardigheid, doen de hartslag verlagen, zijn goed voor het immuunsysteem, bieden vertrouwen, helpen kinderen bij het ontdekken hoe lichaamstaal werkt en dat geboorte en dood deel zijn van de levenscyclus. Kinderen geven ze eten en als het even kan halen we ze uit het kippenhok om ze te aaien. Van de eitjes maken we lekkere hapjes.

Verantwoorde voeding vinden we belangrijk en we hebben oog voor het milieu. Zo maken we veel gebruik van duurzame materialen en scheiden we ons afval.

Visie

We zijn ervan overtuigd dat je een kind, kind moet laten zijn. Dat ze zelf de wereld ontdekken zonder al te veel sturing.

Pedagogisch professionals leren elke dag door het kijken naar kinderen. Ze gaan uit van de kracht, talenten, fantasiebeleving en interesses van elk kind en passen zich aan hun tempo aan.

Bij Willemijntje gaan kinderen op onderzoek uit in de ontdekkingstuin, ook als het regent. Met de baby's knuffelen we veel terwijl er voor ze gezongen wordt. Dreumesen en peuters laten we kennismaken met allerlei verschillende materialen. En natuurlijk praten we veel met kinderen over alles wat ze zien, beleven, fantaseren. De verwondering van het kind is leidend voor het pedagogisch handelen.

We werken met een voorspelbaar dagprogramma, noteren de bijzonderheden van kinderen goed en bieden zo een stabiele en veilige omgeving voor kinderen. Bij de baby's bespreken we wie die dag het vaste gezicht is voor de baby en zorgt voor het verschonen en de voeding.

Personeel

Op het kinderdagverblijf werken enkel gekwalificeerde pedagogisch professionals die minimaal beschikken over een opleiding op MBO-niveau. Daarnaast werken er stagiaires. Zij volgen een beroepsopleiding en staan vast op een groep. Ze hebben een vaste pedagogisch professional als mentor die hen ondersteunt en begeleidt bij het werken met de kinderen. Zij werken boventallig mee op de groep en participeren in alle zorg en spelactiviteiten met de kinderen, maar nooit alleen met kinderen. Er is altijd een beroepskracht in de directe nabijheid.

Ook werken we met vrijwilligers. Zij ondersteunen de pedagogische professionals met diverse lichte huishoudelijke werkzaamheden. Ook zij hebben een vaste pedagogisch professional als mentor en zijn nooit alleen met de kinderen. De mentor zorgt dat de vrijwilligers op de hoogte zijn van de informatie die nodig is om het vrijwilligerswerk te doen.

De medewerker Onderhoud verzorgt het onderhoud binnenshuis. Het onderhoud van de tuin wordt uitgevoerd door een hoveniersbedrijf.

De directeur van Willemijntje (Carla) heeft haar kantoor op de locatie. Zij zorgt voor de dagelijkse leiding. De directeur is naast de pedagogisch professionals het aanspreekpunt

voor de ouders. Wanneer zij niet aanwezig is vanwege bijvoorbeeld vakantie is er een achterwacht.

Pedagogisch beleidsmedewerker/ coach

Wij verhogen de pedagogische kwaliteit door structureel in te zetten op coaching en beleid. Binnen onze locaties krijgt dit inhoud door enerzijds het vormgeven, evalueren en implementeren van het pedagogisch beleid en anderzijds het verhogen van de pedagogische kwaliteit door coaching van de pedagogisch professionals, waarbij de interactievaardigheden de basis vormen.

Het pedagogisch beleid omvat al het beleid dat raakt aan de pedagogische praktijk. Hierbij is er aandacht voor het bewaken en invoeren van beleid, zodat iedere medewerker werkt volgens onze pedagogische visie.

De pedagogisch coach maakt een coachplan en bespreekt dit regelmatig met de directeur. In dit coachplan is inzichtelijk hoe alle pedagogisch professionals op onze locatie worden gecoacht.

De coaching van de pedagogisch professionals vindt structureel plaats binnen onze overlegstructuur en op de groep door het geven van voorbeelden, tips en nadere uitleg in het contact met kinderen, ouders/ verzorgers en collega's en bij de dagelijkse praktijkwerkzaamheden.

Uren inzet pedagogische beleidsmedewerker/coach

Jaarlijks moet de ureninzet van de pedagogische beleidsmedewerker/coach worden bepaald en vastgelegd in dit pedagogisch locatiebeleid en in het opleidingsplan.

Deze uren worden als volgt berekend:

1. Een landelijke verplichte rekentool voor de contracturen personeelsinzet pedagogisch professionals (FTE). De coach heeft 10 maal het aantal FTE(8,2) op peildatum 1-1-2026 82 uren per jaar beschikbaar voor het coachen van de pedagogisch professionals in ons team.
2. 50 uur per jaar per KDV of BSO voor beleidsondersteuning.

3. Alleen voor VVE locaties: 10 uur coaching per jaar per peuter met een VVE-indicatie (doelgroep peuter). Voor Willemijntje (1-1-2026) 4 peuters = 40 uur, vanuit gemeente max 80

Op basis van deze berekening wordt de pedagogisch coach op onze locatie op jaarbasis 212,2 uren ingezet in 2026. Dit komt neer op 5,1 uur per week.

Onze coach werkt voor meerdere locaties van onze organisatie, de inzet per locatie is in het opleidingsplan en het coachplan van elke locatie uitgewerkt.

Het borgdocument VE en het opleidingsplan zijn ook onderdeel van het pedagogisch locatiebeleid en worden jaarlijks geëvalueerd en bijgesteld met het team en de oudercommissie.

Beide documenten zijn op te vragen bij de directeur.

2 Pedagogische Visie van kinderdagverblijf Willemijntje

We vinden het belangrijk om de kinderen een veilige omgeving aan te bieden. Het creëren van een veilige en geborgen omgeving is een samenspel tussen pedagogisch professionals, kinderen en de ruimte waarin ze zich bevinden. Door middel van vaste pedagogisch professionals en een herkenbare dagstructuur willen wij deze veiligheid bieden. De dag verloopt volgens vaste rituelen.

Daarnaast is het gevoel van geborgenheid van groot belang. Door een positieve benadering van het kind wordt een veilige omgeving gecreëerd waarin het kind zichzelf kan zijn. Dit zijn voorwaarden voor een kind om zich zo optimaal mogelijk te kunnen ontwikkelen en te ontplooiën. We vinden dat ieder kind zich in zijn of haar eigen tempo mag ontwikkelen. Dat wil zeggen dat we actief kijken en luisteren naar kinderen om inzicht te krijgen in hun behoeften en hun gedrag. Verwondering van het kind is leidend voor het pedagogisch handelen.

De pedagogisch professionals werken volgens de methode van Dr. Thomas Gordon. Volgens Gordon staat een goede communicatie voorop en deze begint met het helder krijgen van elkaars boodschap. Het is belangrijk je eigen gevoelens en standpunten en die van het kind duidelijk te verwoorden door “actief (te) luisteren” en het geven van “ik-boodschappen”.

‘Actief luisteren’

Open staan voor het kind. Kijken naar non-verbale communicatie (wat gebeurt er?) en luisteren naar verbale communicatie (wat hoor ik?).

Door gedrag en gevoelens van het kind te benoemen, laat je merken dat je het kind begrijpt. Doordat de volwassene voor het kind deze “vertaling” maakt, leer je kinderen op deze manier om hun gevoelens te herkennen en daar woorden aan te geven.

‘Ik-boodschappen’

Iedereen heeft te maken met eigen gevoelens, behoeften en wensen. Kinderen kunnen daar pas rekening mee houden als zij ze ook begrijpen. Je kunt die behoeften, gevoelens en wensen duidelijk maken aan het kind middels ik-boodschappen. Het is belangrijk daarbij taal toe te passen die een kind kan begrijpen.

Vanuit geborgenheid en veiligheid kan een kind groeien naar een zelfstandige individu.

Kinderen moeten alles wat ze in zich hebben, kunnen ontwikkelen. Ze hebben van nature een drang om op ontdekking uit te gaan en zelf alles te willen doen. Een kind 'leert' nieuwe dingen op het moment dat het kind er zelf ook aan toe is.

Voor de zelfstandigheid van kinderen is het belangrijk dat ze vaak in de gelegenheid zijn zelf een activiteit te kiezen. De inrichting van de ruimte moet zo zijn dat er voor verschillende activiteiten ruimte is. Kinderen kunnen bij Willemijntje dan ook veel speelgoed zelf uit de kast pakken. Alles heeft een vaste plek zodat kinderen weten waar ze het kunnen vinden en waar ze het weer op moeten ruimen.

Door goed te kijken en te luisteren naar de kinderen kom je vanzelf op ideeën voor je aanbod van pedagogische activiteiten.

Kinderen van verschillende leeftijden die bij elkaar in de groep zitten, helpen elkaar. De kinderen krijgen zoveel mogelijk de verantwoordelijkheden die ze aankunnen.

Zo wordt er op de groepen ook bijgedragen aan de ontwikkeling van sociale relaties tussen de kinderen onderling en aan de ontwikkeling van hun relatie met de omgeving.

3 Pedagogische uitgangspunten

Tijdens de opvangdagen volgt iedere groep een eigen dagritme waarin verzorging, opvoeding en ontwikkeling een belangrijke rol spelen, aansluitend bij het pedagogisch beleid. Vanuit de hiervoor genoemde visie hebben we invulling gegeven aan de vier pedagogische uitgangspunten die in de Wet Kinderopvang genoemd worden:

- a) Sociaal- emotionele veiligheid
- b) Sociale competenties
- c) Persoonlijke competenties
- d) Overdracht van waarde en normen

Sociaal-emotionele veiligheid

Vertrouwde vaste pedagogisch medewerkers

Iedere groep heeft een vast team van drie of vier pedagogisch professionals en zijn er twee die het vaste gezicht op een dag zijn. Zo zijn er steeds zoveel mogelijk vertrouwde gezichten voor de ouders en de kinderen. Dit vinden wij erg belangrijk voor het gevoel van geborgenheid en het hechten van de kinderen. De pedagogisch professional speelt een belangrijke rol in het bieden van emotionele veiligheid. Zij/hij zorgt ervoor dat de ouder met een gerust hart de zorg voor het kind over kan dragen. Hierdoor voelt het kind zich veilig en vanuit die veiligheid durft het kind op ontdekkingstocht te gaan. Zo wordt de wereld van het kind steeds groter en kan het steeds nieuwe ontdekkingen doen.

In vakantieperiodes en op dagen dat het niet druk is zijn er minder pedagogische professionals of kunnen er groepen worden samengevoegd. We zorgen er wel voor dat er van iedere groep een vaste pedagogisch professional aanwezig is. Wanneer ouders extra opvang wensen en dit niet mogelijk is op de eigen groep, kan met schriftelijke toestemming van ouders, het kindje opgevangen worden op een andere groep.

Als een vast gezicht op de groep wegvalt, proberen we de vervanging op te lossen door een ander vast gezicht of bekende invalkracht. Pas als wij geen andere keuze hebben wijken we hiervan af. We waarborgen de emotionele veiligheid en de stabiliteit door het vaste dagprogramma en doordat alle bijzonderheden over kinderen terug te vinden zijn in de tablet. Ook kan een kindje tijdelijk op 2 groepen geplaatst worden omdat er geen ruimte is op één groep op de gevraagde dagen. We vragen ouders dan ook schriftelijk toestemming.

Er wordt gestreefd naar een vaste invalkracht per locatie, zodat ook zij een band met de kinderen en het team op kan bouwen.

Groepssamenstelling

Groepsgenootjes kunnen al op jonge leeftijd een bron van veiligheid vormen. De groep heeft elke dag een vaste samenstelling hetgeen de veiligheid én de mogelijkheid om vertrouwd te raken met groepsgenoten bevordert.

Kennismaken en wennen

Voordat een kind vast op de groep komt is er een kennismakingsgesprek met de ouders en het kind. In overleg met ouders komt een kind daarna enkele uurtjes wennen op de groep. Wij zien het wennen als een noodzakelijke stap voor het goede verloop van de opvang. De ervaring leert dat deze periode van belang is voor een goede start.

Inrichting van de groep

De inrichting van de groep en de sfeer die er op de groep heerst zijn belangrijke voorwaarden voor het gevoel van veiligheid en geborgenheid van de kinderen. De eigen groepsruimte is een herkenbare en vertrouwde plek voor het kind.

De groepen proberen we zo in te richten dat het voor de kinderen uitdagend blijft. Zo creëren we bepaalde hoekjes die uitnodigen tot verschillend soort spel zoals een poppenhoekje, een bouwhoekje en een rustig hoekje waar de kinderen naar een verhaaltje kunnen luisteren en/of boekjes kunnen lezen. Daar waar mogelijk worden dingen op kindhoogte gerealiseerd zodat kinderen iets zelf kunnen pakken, doen, bekijken etc. Kinderen kunnen zelf in kasten speelgoed pakken. Hierdoor krijgen kinderen de gelegenheid zelf te kiezen wat ze gaan doen. Materialen worden ook uitgewisseld tussen de groepen.

Er staat ook spelmateriaal wat hoger in de kast waar de kinderen om mogen vragen, zoals puzzels, speelhuisjes met poppetjes etc. Dit is vooral om praktische redenen. Speelgoed dat uit veel onderdelen bestaat blijft zo beter compleet. Het kind dat om het speelgoed vraagt wordt ook verantwoordelijk gemaakt voor het weer opruimen van dit speelgoed.

Regelmatig worden andere accenten aangebracht in de groep, zodat de kinderen geprikkeld worden tot het spelen van een nieuw spel.

De groepen worden ook ingericht n.a.v. bepaalde thema's. Kerst, Carnaval, Sinterklaas etc., is ook zichtbaar op de groepen.

De pedagogisch professionals kleden de groep nog verder aan met plantjes, vaasjes met bloemen en hangen foto's van de ouders en kinderen in de groep om zo een huiselijke sfeer in de groep te creëren. Kinderen kunnen hier ook iets van zichzelf in herkennen.

Het spelmateriaal dat aangeschaft wordt moet voldoen aan eisen van veiligheid en hygiëne. We letten daarbij bijvoorbeeld op wasbaarheid van babyspeelgoed. Het speelgoed wordt aangeschaft bij een erkende speelgoedleverancier voor de kinderopvang of bij een speelgoedwinkel zodat we zeker weten dat het voldoet aan alle normen m.b.t. veiligheid. Bij de keuze van het speelgoed kiezen we voor duurzaamheid en proberen we ook juist het speelgoed aan te schaffen dat uitnodigt tot samenspelen. Denk dan bijvoorbeeld aan fietsjes waar je met twee kinderen tegelijk op kunt en aan een poppenhoek of keukentje. Hoe we omgaan met activiteiten komt nog uitgebreid terug bij het deel 'Persoonlijke competenties'.

Sociale competenties

Algemeen

Wanneer kinderen op een kinderdagverblijf zitten, leren zij al in een vroeg stadium in een groep te functioneren. Een groep biedt kinderen de mogelijkheid te leren omgaan met de verschillen tussen groepsgenootjes. De interactie met leeftijdsgenootjes, het deel zijn van een groep en het deelnemen aan groepsgebeurtenissen biedt kinderen een leeromgeving voor het opdoen van sociale vaardigheden.

Conflicten tussen kinderen

De pedagogisch professionals stimuleren vriendschap en samenwerking bij kinderen onderling. Ook gaan zij bewust om met conflicten tussen kinderen. Als zich een conflict tussen twee kinderen voordoet, kijken zij eerst hoe het conflict verloopt. De pedagogisch professional hoeft niet altijd in te grijpen of oplossingen aan te dragen. Kinderen zijn vaak heel goed in staat zelf problemen op te lossen. Door kinderen zelf een oplossing te laten vinden, respecteren en stimuleren wij ook de creativiteit en zelfstandigheid van het kind. De pedagogisch professional houdt het proces in de gaten en als de kinderen er zelf niet uitkomen, ondersteunen ze bij het oplossen van conflicten. Hoe deze ondersteuning er uit ziet, hangt af van de situatie en de leeftijd van de kinderen.

Het is de bedoeling om samen met de kinderen tot een oplossing te komen waar beide partijen zich goed bij voelen, zonder dat het een strijd wordt. Het is belangrijk dat je elkaar begrijpt!

Persoonlijke competenties

Variatie in activiteitenplekken en spelmateriaal

De ruimten zijn voor kinderen op herkenbare wijze ingedeeld met plaatsen voor rust en actie en mogelijkheden die aansluiten bij leeftijd en ontwikkelingsstadium van een kind. In de ruimten wordt een evenwicht geboden tussen veiligheid en uitdaging.

De pedagogisch professional laat afwisselend de kinderen vrij spelen, waarbij de kinderen op hun eigen manier fantasie gebruiken en hun mogelijkheden ontdekken. Maar naast het constant aanwezige spelmateriaal biedt de pedagogisch professionals de kinderen regelmatig diverse activiteiten aan, zoals plakken, verven, tekenen, zingen, schminken enz. Door allerlei soorten activiteiten aan te bieden worden verschillende ontwikkelingsgebieden geactiveerd.

De groepsruimtes worden soms wat anders ingericht, afhankelijk van het thema.

Door deze veranderingen worden kinderen ook geprikkeld in hun spel.

Aansluiten van het aanbod bij ontwikkeling van kinderen

Bij de voorbereiding van de thema's sluiten we met materiaal en inrichting aan bij de ontwikkelingsbehoefte van de kinderen. Hierdoor worden kinderen geprikkeld de volgende stap te maken in hun ontwikkeling.

De pedagogisch professional stimuleert een kind door samen de grenzen van wat een kind kan, wil of durft te ontdekken en deze te verleggen. De pedagogisch professional maakt het kind bewust van de eigen capaciteiten en kwaliteiten.

Door kinderen positief te benaderen, veel te prijzen en aan te moedigen en geloof te hebben in het kunnen van het kind, wordt de wil van de kinderen om nieuwe dingen te proberen en steeds een stapje verder te gaan, gestimuleerd. Dingen kunnen en dingen zelf mogen doen is goed voor het zelfvertrouwen. Kinderen bouwen zo een positief beeld op van zichzelf. Pedagogisch professionals stimuleren en ondersteunen kinderen op een manier dat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Kinderen zelf laten kiezen vraagt van een pedagogisch professional dat zij creatief en flexibel kan inspelen op dat wat kinderen aangeven en nodig hebben. Tegelijkertijd schept de pedagogisch professional een kader waarbinnen een kind kán kiezen. Hierin is de houding en begeleiding van pedagogisch professionals, en de manier waarop materialen en activiteiten worden aangeboden, belangrijk.

Elk kind heeft een mentor op de groep. Tijdens de intake wordt ouders verteld wie de mentor is van hun kind. We streven er naar dat de mentor zelf het intakegesprek doet.

De mentor zorgt voor extra individuele contactmomenten met het kind, bijv. tijdens de verzorging. Zodat het kind de mentor leert kennen en vertrouwen en andersom de mentor het kind leert kennen.

Uitgangspunt is dat de mentor bij voorkeur twee maar minstens één dag per week op de groep van de mentorkinderen werkzaam is. De mentor onderhoudt intensief contact met haar directe collega's en krijgt zo nodig een overdracht van bijzonderheden van de kinderen van wie hij /zij mentor is.

De mentor is voor ouders het eerste aanspreekpunt op de groep en zal tevens periodiek de ontwikkeling van uw kind in kaart brengen door middel van observaties. Op verzoek van ouders maar ook op eigen initiatief bespreekt de mentor met de ouders hoe het gaat met hun kind. Of het kind zich prettig en veilig voelt in de groep en op ons kinderdagverblijf en hoe het kind zich gedraagt en ontwikkelt.

Wij observeren de kinderen het hele jaar, zie paragraaf Observeren welbevinden en ontwikkeling.

De mentor kan tijdens groepsoverleg het kind bespreken met de directe collega's op de groep zijn/ haar mentorkinderen inbrengen. De mentor vertelt hoe hij /zij het kind ervaart op de groep en vraagt om aanvullende informatie van de collega's. De mentor is verantwoordelijk voor de overdracht van 4-jarigen naar de basisschool. Als er tussentijds dingen in het gedrag of de ontwikkeling van het kind opvallen wordt dit in eerste instantie door de mentor besproken met de ouders. Indien gewenst kan de directeur van ons kindercentrum aansluiten bij dit gesprek van de mentor met ouders. De directeur neemt de verantwoordelijkheid van de mentor over als er samen met ouders vervolgstappen in zorg en ondersteuning nodig zijn.

De mentor blijft natuurlijk betrokken, zie paragraaf Vroegsignalering.

Bij opvallende dingen in gedrag of ontwikkeling legt de mentor in overleg en met toestemming van ouders en de directeur het eerste contact met de jeugdverpleegkundige van de GGD.

Overdracht van normen en waarden

Afspraken, regels en omgangsvormen

Normen en waarden worden in de dagelijkse omgang met elkaar in een voortdurend proces overgebracht op de kinderen. Pedagogisch professionals zijn dus gedurende de dag

continue bezig om kinderen normen en waarden bij te brengen. In de omgang met elkaar hechten wij veel waarde aan:

- Luisteren naar elkaar
- Respect hebben voor elkaar
- Conflicten oplossen zonder slaan, schreeuwen en schoppen
- Iets vragen wanneer je iets wilt
- Op je beurt te wachten

Wat vinden wij belangrijk wat betreft het gebruik van de ruimtes en het spelmateriaal?

Een algemene regel is dat kinderen binnen niet mogen rennen en gillen. Hiervoor gaan we speciaal naar buiten waar de kinderen zich lekker mogen uitleven. Voordat we aan tafel gaan, ruimen we eerst met z'n allen al het speelgoed op. Het opruimen komt dus meerdere keren per dag terug en hier besteden we ook veel aandacht aan.

Bij het opruimen van het speelgoed 'helpt' altijd een pedagogisch professional mee. Het speelgoed heeft over het algemeen een vaste plaats en de pedagogisch professional wijst de kinderen hierop.

We proberen de kinderen te leren dat ze de materialen met respect behandelen. Speelgoed wordt niet met opzet vernield en wordt gebruikt waarvoor het bedoeld is. Na afloop wordt het wel weer daar opgeborgen waar het hoort.

Grenzen aangeven en belonen

Op een kinderdagverblijf zijn in de omgang met elkaar regels nodig. We werken aan de vorming van gewoontes bij kinderen door zoveel mogelijk consequent te handelen en het kind positief te benaderen. Belonen en grenzen aangeven kunnen daarbij een hulpmiddel zijn. Een kind dient uiteraard precies te weten waarvoor het beloond wordt of grenzen aangereikt krijgt.

We proberen de gehele dag de kinderen zoveel mogelijk te belonen. Dat doen we o.a. door naar ze te luisteren, door complimenten te geven, door een duim in de lucht etc. Hoe vaker een kind beloond wordt en positieve aandacht krijgt, hoe vaker hij/zij dit gedrag zal laten zien. En hiermee groeit ook de eigenwaarde van een kind.

Wanneer een kind iets doet wat niet mag, wordt hij/zij aangesproken op zijn/haar gedrag. Gaat het kind dan toch door, wordt het altijd van tevoren gewaarschuwd voordat het ook daadwerkelijk een grens aangereikt krijgt. Een grens kan zijn het even apart zetten van een kind, om hem of haar even tot rust te laten komen. Er worden afspraken gemaakt om herhaling te voorkomen. De pedagogisch professional die de grens aangeeft, zal ook altijd weer het kind betrekken bij het groepsgebeuren. Voor het kind moet het duidelijk zijn dat alles weer in orde is.

Pedagogisch professionals grijpen altijd in als een bepaalde situatie gevaar voor het kind of andere kinderen op kan leveren.

4 VE op ons kinderdagverblijf

Ons kinderdagverblijf is VE-gecertificeerd. Wij werken met "Startblokken" een landelijk erkend voorschools educatie programma voor alle kinderen. In ons borgdocument staat beschreven op welke manier we dat vormgeven.

Vanaf 1 januari 2021 bieden wij 960 uur VE aan de doelgroep kinderen ^[1] in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar, dit VE aanbod wordt verspreid over een periode van 1 ½ jaar. Voor ons betekent dat we 16 uur per week VE bieden aan de doelgroepkinderen gedurende schoolweken (vakantieweken uitgezonderd) en die verdelen we weer over 3 dagdelen van 5,5 uur, bij voorkeur ochtenden. Omdat we een locatie zijn met weinig doelgroep peuters stellen we een bepaald aantal VE-plekken voor doelgroep peuters beschikbaar binnen de huidige KDV groepen.

We vangen maximaal 16 kinderen op in iedere groep. We volgen de BKR: 1 beroepskracht met VE certificaat met maximaal 8 kinderen. Als we meer dan 8 kinderen opvangen heeft de tweede beroepskracht ook een VE certificaat.

Voor de voorschoolse educatie gebruiken we een programma waarin op gestructureerde en samenhangende wijze de ontwikkeling wordt gestimuleerd op het gebied van taal, rekenen, motoriek en de sociaal-emotionele ontwikkeling. Op onze locatie werken we met *Startblokken*. Onze groepen zijn ingericht met speelplekken en we werken regelmatig met thema's die zichtbaar zijn in de groep. We hebben voor de kinderen een rijke stimulerende speelleeromgeving gecreëerd, met aandacht voor eigen initiatieven van kinderen. Hierdoor worden de kinderen uitgedaagd zelf op ontdekking uit te gaan, de materialen te verkennen en ervaringen op te doen. We werken graag met 'onaf' natuurlijk materiaal, waar kinderen hun fantasie op los kunnen laten. Voor onze specifieke werkwijze verwijzen we naar ons borgdocument VE hoofdstuk 1 'Aanbod – De speelleeromgeving'.

Een belangrijk thema wat jaarlijks terugkomt is de verkeersveiligheid. We vinden het belangrijk dat kinderen op jonge leeftijd leren hoe ze zo veilig mogelijk deel kunnen nemen aan het verkeer.

Naast doelgerichte activiteiten, afgestemd op de interesse behoeften van de kinderen is er gedurende de hele dag veel aandacht voor ontwikkelingskansen. Dit is terug te zien tijdens bijvoorbeeld de tafelmomenten, de pedagogisch professional voert gesprekjes met de kinderen en heeft een actieve rol in het praten en uitleggen. Andere momenten waarop wij bewust bezig zijn met de taalontwikkeling is tijdens voorlezen, liedjes en versjes. Tijdens spel en vaste momenten in het dagritme is er ruimte voor intensief contact (sociaal emotioneel), gerichte aandacht voor motoriek (bv. zelf helpen met uit- en aankleden bij verschonen) en rekenontwikkeling (bv. fruit tellen, materiaal sorteren bij het opruimen). Op deze manier stimuleren we de brede ontwikkeling, de kinderen krijgen zo een goede start op de basisschool.

Bijvoorbeeld: Als het tijd is om te lunchen, dekken we samen met de kinderen de tafel. Er wordt samen bekeken wat er op de tafel moet staan om boterhammen te kunnen eten. We gaan samen op ontdekkingsreis, de pedagogisch professional laat de kinderen nadenken over wat er op tafel komt om te kunnen eten.

“Boter voor op de boterham, een mandje voor het brood, waar hebben we trek in? Lekker en ook gezond? Staat alles in de koelkast? Waar staan de bordjes ook alweer en hoeveel kinderen hebben we? Hebben we dan genoeg bekertjes? Mogen alle kinderen alles eten en drinken?”

We werken in dit voorbeeld aan de ontluikende gecijferdheid, de spraak-taalontwikkeling en de sociaal emotionele ontwikkeling.

Na het fruit eten worden de handen gewassen.

De kinderen die zindelijk zijn gaan zelfstandig naar het toilet en krijgen hulp indien nodig. De kinderen die nog aan het oefenen zijn krijgen wat meer begeleiding met het toiletbezoek.

We gebruiken deze momenten om de zelfstandigheid van de kinderen te stimuleren en houden rekening met de autonomie van de kinderen. We stimuleren de kinderen om zindelijk te worden en leren ze dat je soms op je beurt moet wachten en hoe je nu precies je handen wast. Dit vraagt iets van de cognitieve ontwikkeling van een kind: “....hoe doe je dat en in ,

[1] Doelgroep peuters: deze kinderen hebben op grond van een indicatie van de GGD recht op voor- en voerschoolse educatie. Voor- en voerschoolse educatie ondersteunt een optimale start op de basisschool.

welk volgorde...? “. Maar ook van de fijne motoriek: verfijnde bewegingen om naar het toilet te kunnen en handen te wassen. De sociaal-emotionele ontwikkeling komt ook aanbod, het kind is trots op eigen prestaties en laat dat zien en krijgt steeds meer controle over zichzelf.

Observeren van welbevinden en ontwikkeling van kinderen

Op onze locatie werken we met KIJK!, een landelijk erkend kind volgsysteem voor welbevinden en ontwikkeling.

KIJK!0-7 is een instrument waarmee we de ontwikkeling van jonge kinderen van 0 tot 4 jaar in kaart brengen. Met behulp van KIJK!0-7 observeren we op een systematische wijze verschillende aspecten van de ontwikkeling van kinderen. We observeren of een kind goed in zijn vel zit, of het zich betrokken en uitgedaagd voelt door verschillende activiteiten en of er signalen zijn die wijzen op een risico voor de ontwikkeling. Aan de hand van een aantal ontwikkelingslijnen maken we zichtbaar wat het kind al kan en weet en welke volgende stap in zijn ontwikkeling mogelijk is.

Goed kijken naar kinderen levert veel op. Door naar het gedrag van kinderen te kijken, hoe zij zich laten zien, wat ze doen en de taal die ze gebruiken kunnen we beoordelen welke betekenis de kinderen geven aan de activiteit. Elke dag observeren we en maken we aantekeningen indien nodig. De mentor maakt twee keer per jaar een volledige ontwikkelingsregistratie van het kind. Dit doen we in maart en in september. We zetten aantekeningen bij de ontwikkelingsdomeinen waarin de ontwikkeling veel afwijkt van de kalenderleeftijd.

Eenmaal per jaar voeren we aansluitend een kort oudergesprek. Indien nodig of gewenst, bijv. als het kind opvalt in gedrag en/of ontwikkeling, nodigen we ouders uit voor een tweede gesprek waarin we dit rustig kunnen bespreken.

Voor meer informatie verwijzen we naar ons VE-borgdocument.

Overdracht

Schriftelijke overdracht naar de basisschool

De overdracht van het kind wordt doorgestuurd naar school of meegegeven aan de ouders. Als de basisschool met KIJK! werkt wordt het kind ‘verhuisd’ binnen KIJK! De school kan de registratie ophalen en in kijken. Als de school niet met KIJK! werkt wordt de laatste KIJK!-rapportage als overdracht aan ouders meegegeven met het verzoek dit te delen met school. Dit alles natuurlijk alleen met schriftelijke toestemming van ouders. Een kopie wordt bewaard in het kinddossier.

De mentor van het kind nodigt ouders uit voor een eindgesprek waarin de laatste observaties in KIJK! en de overdracht naar school worden besproken.

Warme overdracht aan de basisschool

Naast de schriftelijke overdracht doen we een warme (mondelinge) overdracht voor kinderen die bij ons en straks op school mogelijk extra ondersteuning nodig hebben in gedrag en ontwikkeling, in het bijzonder de taalontwikkeling. Natuurlijk altijd met medeweten en toestemming van ouders.

Overdracht aan de BSO of kinderdagverblijf

Pedagogisch professionals van de dagopvang (bij voorkeur de mentor) kunnen in het eindgesprek met ouders waarin de overdracht wordt besproken navragen of een kind gebruik gaat maken van de BSO of een ander kinderdagverblijf. Als dit zo is dan wordt aan ouders voorgelegd om ook een overdracht aan de bso of het nieuw kinderdagverblijf te doen, om de start goed te laten verlopen. Dit kan met een geprinte eindrapportage van KIJK! en / of

eventueel een mondelinge toelichting. De wijze van overdracht gaat in overleg met ouders en alleen met hun toestemming:

- De pedagogisch professional kan de KIJK!-eindrapportage meegeven aan de ouders tijdens het eindgesprek zodat zij die zelf op de bso afgeven.
- De pedagogisch professional kan de KIJK!-eindrapportage opsturen naar de bso met een mondelinge toelichting.

De mentor van de bso kan bij het kennismakingsgesprek met ouders van nieuw gestarte 4-jarigen vragen of het kind op het kinderdagverblijf heeft gezeten en zo ja hoe dit is gegaan en of er een overdracht is voor de bso. Dit om de start op de bso goed te laten verlopen. De mentor kan dan meteen uitleg geven hoe het welbevinden en de ontwikkeling van het kind op de bso wordt gevolgd.

Natuurlijk kan deze werkwijze ook gevolgd worden als een kind naar een ander dagverblijf gaat.

Vroegsignalering

Hieronder is beschreven hoe wij bijzonderheden in de ontwikkeling van kinderen of andere problemen signaleren en ouders kunnen doorverwijzen naar passende instanties die hierbij verdere ondersteuning kunnen bieden. Het kan gaan om opvallend gedrag of zorg over een mogelijke achterstand in de ontwikkeling. Maar ook een mogelijke ontwikkelingsvoorsprong kan extra aandacht vragen van ons en de ouders. Ook is beschreven hoe de pedagogisch professionals zijn toegerust voor deze taak en op welke wijze zij daarbij worden ondersteund. We verwijzen naar ons zorgprotocol en het algemene pedagogisch beleid van onze organisatie. We leggen alle stappen vast in het kinddossier dat we van ieder kind hebben.

We bespreken de mogelijkheden van zorg en opvang voor kinderen die ons opvallen in gedrag en/of ontwikkeling met ouders en met elkaar als team. We hanteren 3 zorgcriteria:

1. Welzijn en ontwikkelingskansen voor het kind in deze groep (is het gebaat bij reguliere groepsopvang en voelt het zich veilig en gezien in de groep?)
2. Welzijn en ontwikkelingskansen voor de andere kinderen uit deze groep waarin het zorgkind geplaatst is (groepssamenstelling, voldoende aandacht voor het groepsproces, voldoende individuele aandacht voor alle kinderen)
3. De praktische mogelijkheden en de vaardigheden van het team (competenties en stabiliteit van medewerkers om het kind te begeleiden in de groep met de andere kinderen)

We hebben regelmatig kindbespreking op groepsniveau waarin we (bijzonderheden van) kinderen met elkaar doorspreken. Als een pedagogisch professional merkt dat een kind opvallend gedrag vertoont, bijzonderheden in de ontwikkeling laat zien en/of specifieke zorg nodig heeft, bespreekt ze dit zo spoedig mogelijk met de ouders. Bijv. tijdens mondelinge overdracht bij haal- en brengmomenten. En indien mogelijk natuurlijk met het kind zelf. Er kan altijd een aparte afspraak gemaakt worden voor een gesprek met ouders.

Na overleg met ouders, met collega's coach en met de directeur gaan we gericht observeren met ons observatie-instrument (bijv. KIJK!, Kijken-naar-Kinderen, IKO-formulier of VE-observatielijsten), waarbij we ons steeds afvragen wat de functie en betekenis kan zijn van het gedrag wat het kind. Dit wordt natuurlijk weer besproken met de ouders. Onze directeur (bege)leidt deze gesprekken met de ouders. Doel is altijd: afspraken maken hoe we het kind kunnen opvangen in de groep en hoe we ouders kunnen ondersteunen bij het zoeken naar gespecialiseerde hulp, als dat nodig lijkt.

Als de zorgen blijven en de gekozen oplossingen en afspraken onvoldoende effectief zijn, kan de directeur, met instemming van ouders, de zorgen met collega-deskundigen binnen de organisatie bespreken in een Intern Kindergericht Overleg (IKO). Ouders kunnen aansluiten bij dit gesprek.

Vanuit het IKO maken we verdere afspraken over hoe we het kind kunnen opvangen en wat ouders en wij als opvang nog kunnen doen, bijv. video opnames op de groep / thuis of observaties door andere (extern) deskundigen. We bespreken ook hoe we kunnen ondersteunen bij eventuele verwijzing naar bijv. Loket Vroeghulp, consultatiebureau, de GGD of maatschappelijk werk. De directeur van de locatie houdt de regie en blijft 1ste aanspreekpunt voor team, ouders en hulpverlening.

Aan elke locatie is een jeugdverpleegkundige vanuit de GGD gekoppeld. De jeugdverpleegkundige is het eerste externe aanspreekpunt bij vragen of zorgen rondom kinderen. De jeugdverpleegkundige heeft alle kinderen in beeld, kent de scholen, de wijk en de sociale kaart en heeft korte lijnen met scholen en hulpverlenende instanties. Zij kan toeleiden naar passende zorg en ondersteuning waar nodig.

In Tilburg kan de jeugdverpleegkundige de IB'er kinderopvang inschakelen wanneer de zorg voor een kind daar om vraagt en er meer ondersteuningsbehoefte is dan dat de jeugdverpleegkundige kan bieden. Ook bij de voorbereiding op een optimale start op de basisschool van kinderen die opvallen in gedrag of ontwikkeling kan de IB'er Kinderopvang ondersteunen.

We sluiten aan bij de zorgstructuur in Tilburg - de Toegang. Ouders worden, zo nodig, actief uitgenodigd deel te nemen. Ouders kunnen zelf een ondersteuningsvraag inbrengen en bespreken in het *ondersteuningsteam* bij de professional van de Toegang. Wij kunnen hierbij helpen en aansluiten bij gesprekken.

GGD en IMW zijn partner van de Toegang en vormen de aansluiting met de gemeentelijke zorgstructuur. Er is een *wijkteam* waarin alle professionals van de Toegang aan tafel zitten om ondersteuningsvragen onderling te bespreken.

5 Dagritme

Uitgangspunt is dat alle baby's hun eigen ritme hebben van eten, spelen en slapen. Dit proberen wij zoveel mogelijk op één lijn te houden met de thuissituatie. Er is veel overleg met de ouders over voeding en slaaptijden. We proberen zoveel mogelijk rekening te houden met individuele wensen van ouders maar het moet wel passen in het totaal van de groep. Naarmate zij ouder worden groeien zij vanzelf mee in het ritme van de groep. Bij de oudere kinderen hanteren we een vast dagritme wat een gevoel voor veiligheid en zekerheid geeft

7.30-9.30 uur

De kinderen worden gebracht. De kinderen van rood en blauw worden tot 8:00 uur samen op 1 groep opgevangen. Om 8:00 komt de tweede vroege dienst en gaan de kinderen naar de eigen groep. De kinderen van de gele groep worden meteen op de gele groep ontvangen. Voor ieder kind en ouder wordt even de tijd genomen en worden er eventuele bijzonderheden besproken.

Kinderen mogen kiezen of ze meteen lekker willen gaan spelen of dat ze eerst de ouder(s) gaan uitwaaien en daarna gaan spelen.

Alle kinderen die binnen zijn worden op aanwezig gezet in de ouderapp.

De kinderen gaan zelf spelen. Afhankelijk van hun mogelijkheden in de box, op de grond of in een speelhoek. De pedagogisch professionals zorgen dat iedereen naar tevredenheid aan

het spelen is en bieden speelgoed aan op niveau van het kind. Voor de oudere kinderen kan er een tafelactiviteit aangeboden worden, zoals puzzelen of kleien.

Er zijn ook kinderen die al aan hun eerste dutje toe zijn, deze gaan dan naar bed.

Tussen 8.30 en 9:00 begint de tweede collega haar dienst en indien van toepassing de stagiaire. Het tijdstip is afhankelijk van het aantal kinderen op de groep

9.15 uur.

Eén pedagogisch professional begint met het schillen van fruit en maakt het dienblad klaar om aan tafel te gaan.

De andere pedagogisch professional ruimt samen met de kinderen het speelgoed op waarmee ze gespeeld hebben. M.b.v. de Gordon methode worden ze gestimuleerd om hier zelf verantwoordelijk voor te zijn. Het opruimen is ook bedoeld als een duidelijke afsluiting van de speeltijd en een overgang voordat we samen aan tafel gaan.

9.30-10.00 uur

De kinderen gaan gezamenlijk aan tafel, dit is ook een moment van rust en gezelligheid. Door de kinderen te laten vertellen wat ze meegemaakt hebben, leren ze om naar elkaar te luisteren en op hun beurt te wachten. Het stimuleert tevens de taalontwikkeling. We zingen samen liedjes of er wordt een verhaal verteld of voorgelezen.

Als we uitgepraat en gezongen zijn eten we samen fruit, de jongste kinderen wordt fruit gegeven, de oudere kinderen krijgen een eigen bordje met stukjes. Grootte en hoeveelheid van de stukjes zijn afhankelijk van de behoefte van de kinderen. Daarbij drinken we ook water of thee. We wachten met van tafel gaan tot we allemaal klaar zijn.

9.50-10.15 uur

Na het fruit eten worden de handjes en gezichtjes schoongemaakt en worden de kinderen verschoond, kinderen die zindelijk zijn gaan naar de wc.

De jongste kinderen gaan naar bed. Bij onrustige slapers maken we gebruik van alle mogelijkheden die er zijn zoals; lege slaapkamers van andere groepen, de aparte ruimte tussen de gele en de rode groep en de buitenbedjes.

We maken altijd gebruik van een babyfoon.

10.15 -11.00 uur

De pedagogisch professionals bieden activiteiten aan. Soms wordt de groep in subgroepjes verdeeld en wordt er per subgroep een verschillende activiteit aangeboden.

Vrij spel is voor kinderen ook belangrijk. Ze zijn op deze manier vrij om te kiezen met welke kinderen ze gaan spelen en met welk spelmateriaal.

Iedere dag gaan we naar buiten, uitzondering vormen extreme weersomstandigheden. Bij een groepsactiviteit hebben de kinderen de keuze om wel of niet mee te doen. We proberen de kinderen hierin wel te stimuleren. Bij het aanbieden van activiteiten laten we steeds verschillende ontwikkelingsgebieden aan bod komen.

Enkele kleine baby's zijn wakker en krijgen individuele aandacht.

11.00 uur

Tijd voor de flesvoedingen, kindjes krijgen eerst een schone luier en worden op de arm gevoed. Zo krijgen ze even een extra stukje aandacht en rust.

11.15 uur

Een pedagogisch professional maakt (met hulp van de kinderen) de tafel klaar. De oudere kinderen gaan samen met de andere pedagogisch professional opruimen, daarna plassen en handjes wassen.

11.30 uur

We gaan aan tafel om boterhammen te eten.

De oudere kinderen worden gestimuleerd om zoveel mogelijk zelf te smeren en mogen zelf kiezen wat ze op hun boterham willen. We beginnen wel altijd met een boterham met iets hartigs en bij de tweede boterham mogen de kinderen ook voor pindakaas of stroop kiezen. Als iedereen een boterham heeft, zingen we het liedje; "smakelijk eten." Na de eerste boterham mogen de kinderen eerst hun beker melk drinken. Kinderen die moeite hebben met drinken worden extra gestimuleerd. Ook worden de kinderen gestimuleerd om zelf om een tweede boterham te vragen. We hanteren een maximum van drie boterhammen, mits ouders aangeven dat hun kind ook vier boterhammen mag.

12.15 uur

Als we klaar zijn met eten worden de handjes en gezichtjes schoongemaakt. De jongste kinderen worden verschoond, de grotere kinderen gaan naar de wc.

De oudere kinderen worden gestimuleerd om zichzelf uit te kleden en als het niet lukt om hulp te vragen.

In deze tijd worden er kinderen gehaald en gebracht.

Ook nu is er haal en breng contact met kinderen en ouders.

13.15-14.30 uur:

De meeste kinderen slapen. De kinderen die wakker zijn doen een rustige activiteit of rusten even op de bank, luisterend naar een verhaaltje of met een boekje.

Ook kunnen er leeftijdsgerichte activiteiten aangeboden worden en mogen de kinderen vrij spelen.

De kinderen die alleen 's middags komen, worden door hun ouders gebracht. Zij mogen ook even slapen of doen een rustige activiteit.

De pedagogisch professionals hebben tussen 13.00 en 15.00u om beurten pauze

14:15-14.30 uur

De jonge kinderen die voor de tweede keer naar bed gaan krijgen wat te drinken en een tussendoortje.

14:30-15:30 uur

De jongste kinderen worden verschoond en gaan weer een dutje doen. Sommige baby's krijgen hun fles.

De oudere kinderen worden één voor één wakker en komen uit bed.

Ze worden gestimuleerd om zichzelf aan te kleden, eventueel met hulp. Wanneer we allemaal klaar zijn gaan we aan tafel iets drinken en iets eten. De jonge kinderen gaan weer naar bed.

16:00-17.00 uur

Er is tijd voor een activiteit en/of vrij spel. We proberen ook nog even naar buiten te gaan. De jongere kinderen komen uit bed.

Aan kinderen jonger dan één jaar geven wij een groentehapje,

Voor 17.00 uur zijn alle hapjes en flessen gegeven, is de overdracht in de kinderopvangapp genoteerd en hebben alle kinderen een schone luier gekregen.

16.30-18.30 uur

De kinderen worden opgehaald, er is een overdracht met de ouders.

Tussen 17:00 en 17:30 uur gaat de eerste pedagogisch professional van iedere groep naar huis.

Vanaf 18.00 uur zijn er nog 2 pedagogisch professionals tot 18.30 uur. Een pedagogisch professional op de rode of blauwe groep waar de kinderen van rood en blauw zijn en de andere op de gele groep.

6 Gelegitimeerd afwijken van de beroepskracht-kind-ratio

Wij werken volgens de wettelijke kwaliteitseisen voor het aantal pedagogisch professionals op de groep in verhouding tot het aantal kinderen. Dit is de *beroepskracht-kind-ratio*, afgekort BKR.

De wet biedt onder bepaalde voorwaarden de mogelijkheid om minder pedagogisch professionals in te zetten dan volgens de BKR is bepaald. Tot maximaal 50% van de benodigde personeelsinzet per opvangdag. Dit is: *gelegitimeerd afwijken van de beroepskracht-kind-ratio* (BKR).

Omdat we van 07.30 uur tot 18.30 uur geopend zijn biedt de wet ons de mogelijkheid om maximaal 3 uur per dag minder pedagogisch professionals in te zetten dan volgens de BKR is bepaald.

Wij maken op onze locatie gebruik van deze mogelijkheid zodat er ruimte is voor pauzes van maximaal 1 uur van onze medewerkers. Waarbij maximaal 50% minder pedagogisch professionals op de groepen werken. Die pauzetijden vallen vaak samen met de slaaptijden van meerdere kinderen op ons kinderdagverblijf. En de rusttijden van de dreumesen en peuters. We passen het dagprogramma op die momenten aan en zorgen voor rust in de groep.

Niet alle kinderen worden op dezelfde tijd gebracht of opgehaald. Daarom kunnen wij bij de afronding van de dag maximaal een uur met maximaal 50% minder pedagogisch professionals op de groepen werken tijdens de 40 (school)weken.

Tijdens de officiële vakantie weken wijken we in de ochtend en aan het einde van de dag een half uur af.

De groepen werken op deze momenten altijd intensief samen en de pedagogisch professionals hebben extra oog voor elkaar.

Om op een verantwoorde wijze gelegitimeerd af te kunnen wijken van de BKR kunnen we groepen samenvoegen en zijn er altijd pedagogisch professionals op de samengevoegde groep. We zorgen voor een activiteiten aanbod waarbij de pedagogisch professional voor alle kinderen bereikbaar is en gezien kan worden. Dit doen we bijvoorbeeld door spel aan tafel aan te bieden of in bepaalde speelplekken.

We wijken op onze verticale groepen gedurende 40 (school)weken niet af van de BKR op de ochtenden van ons VE-aanbod.

We evalueren tenminste jaarlijks of de vastgestelde tijdsblokken nog correct zijn.

Wanneer we tussentijds merken dat er verschuivingen zijn wat betreft het brengen en halen van de kinderen, zullen we opnieuw bekijken of we nog voldoen aan de BKR. Indien dit niet het geval is, worden de werktijden van de pedagogisch professionals aangepast en zullen ouders hier altijd over ingelicht worden.

Voor onze reguliere personeelsdiensten en reguliere pauzetijden verwijzen we naar de bijlage.

We informeren ouders hoe en op welke tijdstippen wij gelegitimeerd af kunnen wijken van de BKR. We geven ook duidelijkheid over de tijdsblokken waarin we zeker voldoen aan de BKR. Het aantal pedagogisch professionals is dan - conform de BKR - in verhouding tot het aantal kinderen.

Er zijn schema's voor alle groepen met de tijdstippen waarop we mogelijk afwijken van de BKR. De schema's zijn als bijlage 1 bij het pedagogisch locatiebeleid gevoegd.

7 Feesten en rituelen

Jaargetijden, feesten en vieringen zorgen voor een afwisseling en een onderbreking in het gewone ritme. Bovendien leert het kind er een heleboel van, cultureel, sociaal en educatief gezien.

Groepen en de activiteiten worden aan het jaargetijde aangepast. Iedere groep doet dat op zijn eigen manier. Voorbeelden hiervan zijn: liedjes zingen, knutselwerkjes en tekeningen in de sfeer van dat jaargetijde.

Er wordt veel aandacht besteed aan de jaarlijkse feesten zoals; Carnaval, Pasen, Sinterklaas en Kerst. De inrichting van de groepen en activiteiten worden aan het thema aangepast. Samen met de kinderen worden de groepen versierd.

We proberen de ouders enkele keren per jaar bij een feestelijke activiteit te betrekken.

In de zomer organiseren wij een groot zomerfeest. We organiseren meestal een spelletjes dag. Op deze dag zorgen we dat er ook iets lekkers te eten en te drinken is.

Verjaardagen en afscheid van de groep

Verjaardagen worden in overleg met de ouders gevierd in de groep. De groep wordt met slingers versiert en er wordt voor de jarige een muts gemaakt.

Er worden verjaardagsliedjes gezongen en daarbij worden ook de muziekinstrumentjes uitgedeeld. De jarige mag zelf gaan trakteren, het liefst zien we een "gezonde" traktatie.

8 Oudercontacten

De pedagogisch professionals hebben een observerende en signalerende taak. Zij kunnen de ouders, gevraagd maar ook ongevraagd, advies geven over het welbevinden van het kind. Opvoedingsproblemen worden besproken vanuit de situatie zoals die zich voordoet op het kinderdagverblijf. De pedagogisch professionals gaan hierover met de ouders in gesprek en proberen samen met de ouders het kind te begeleiden. Kunnen de pedagogisch professionals en de ouders niet op een lijn komen m.b.t. de begeleiding van een individueel kind dan nemen de pedagogisch professionals van de groep hun eigen verantwoordelijkheid. Dit wordt op het groepsoverleg samen met de leidinggevende besproken en vastgelegd in het verslag. Dit kan tot gevolg hebben dat het kind op het dagverblijf met andere regels te maken krijgt als thuis.

Externe hulp kan alleen ingeschakeld worden door de ouders zelf. We geven na toestemming van de ouders aan externe hulpverleners wel de mogelijkheid om het kind op het kinderdagverblijf te observeren en eventueel te behandelen.

Ouders hebben altijd de eindverantwoordelijkheid over hun eigen kinderen en ook gedurende de tijd dat hun kind bij ons op het kinderdagverblijf is blijft die

eindverantwoordelijkheid gelden. Pedagogisch professionals werken volgens de beroepscode voor de kinderopvang en hebben de taak de privacy van ouders en kinderen te bewaken.

Themabrieven

Gemiddeld 2 keer per kwartaal ontvangen ouders een themabrief. Hierin kunnen ouders lezen over de verschillende activiteiten op kinderdagverblijf Willemijntje. Met foto's krijgen ouders nog beter een indruk.

Verdere informatie

Via de mail en ouderapp ontvangen ouders belangrijke informatie en mededelingen

9 Praktische zaken

Halen en brengen

- U kunt uw kind brengen vanaf 7.30 uur en ophalen tot 18.30 uur. De ochtend stopt om 13.00 uur en de middag begint om 13.00 uur. Mochten er voor u afwijkende tijden gelden dan staan deze op uw plaatsingsovereenkomst vermeld. We gaan ervan uit dat de kinderen rond 9.15 uur aanwezig zijn. Natuurlijk kan hiervan afgeweken worden maar het is prettig wanneer u dit de pedagogisch professionals laat weten. Mocht uw kind een dag niet komen, graag afmelden via de ouderapp. Wanneer zij hier vooraf van op de hoogte zijn, kunnen zij het dag- en activiteitenprogramma voor de kinderen hierop aanpassen.
- Als iemand anders uw kind op komt halen, wilt u dit dan vooraf doorgeven op de eigen groep van uw kind. De pedagogisch professionals mogen uw kind niet aan een vreemde meegeven.

Tassen en veiligheid

- We willen u nadrukkelijk wijzen op uw verantwoordelijkheid samen met ons de veiligheid van uw kinderen te waarborgen. De pedagogisch professional heeft de verantwoordelijkheid in de groepsruimte. Tijdens het halen en brengen heeft u als ouder de verantwoordelijkheid op de gangen. Laat de kinderen hier nooit zonder begeleiding. Sluit alle deuren na gebruik goed, controleer even of de buitendeuren goed in het slot vallen.
- Let ook op uw tas, laat deze niet onbeheerd ergens staan, hierin kunnen voor kinderen gevaarlijke spullen zitten.

Wandelwagens en maxi-cosi's

- Het is mogelijk in de hal uw wandelwagen of maxi-cosi te laten staan gedurende de dag. Onze ruimte is beperkt daarom vragen we u van deze mogelijkheid alleen gebruik te maken als het echt niet anders kan.

Overdracht

- Bij de baby's wordt tot 12 maanden gebruik gemaakt van een overdracht via de kinderopvangapp. Aan het eind van de dag vult de pedagogisch professional in hoe het met uw kind is gegaan m.b.t. slapen, eten en drinken van de flesjes. We verzoeken u dringend ook zelf belangrijke informatie in de kinderopvangapp te vermelden.
- Voor de oudere kinderen wordt aan het einde van de dag mondeling doorgegeven over het welzijn van uw kind. Regelmatig sturen we een foto en schrijven we een stukje over de activiteit die dag is geweest.

Kleding

- Het is fijn als de kleren van uw kind comfortabel zitten en makkelijk uit en aan te doen zijn tijdens het verzorgen en verschonen. Tevens is het prettig wanneer kinderen kunnen spelen en daarbij niet belemmerd worden door hun kleding. Wilt u ervoor zorgen dat er altijd passende reservekleding aanwezig is, zowel onder- als bovenkleding.
- We willen u vragen de jassen, dassen en mutsen aan de kapstok in de gang te hangen en te voorzien van de naam van uw kind. Spullen raken namelijk gemakkelijk kwijt! Uw kind weet vaak zelf (nog) niet wat van hem of haar is.
- Elk kind heeft een eigen mandje in de verzorgingsruimte van de groep waarin kleding en eigen spullen worden opgeborgen. In de mandjes kunnen bovendien door de pedagogisch medewerkers briefjes, tekeningen, knutselwerkjes en traktaties gelegd worden.

Sieraden

- Wij vragen u uitdrukkelijk om uw kind géén sieraden aan te geven zoals ringetjes, armbandjes, kettinkjes of oorbellen. Dit uit het oogpunt voor de veiligheid van uw en andere kinderen. Deze sieraden leveren vaak gevaar op tijdens het spelen waarbij kinderen ergens achter kunnen blijven hangen. Pedagogisch professional zal, wanneer u dit vergeten bent, de sieraden bij het kind uitdoen en in het bakje of mandje van uw kind leggen.

Eigendommen en Speelgoed

- Wij adviseren u om geen eigen speelgoed mee te geven. Het is jammer als het kwijtraakt of kapot gaat. Het kinderdagverblijf is niet aansprakelijk voor zoekgeraakte spullen. Speelgoed is in de groep in ruime mate aanwezig.
- Uw kind mag uiteraard wél een eigen knuffel en/of speen meebrengen voor bij het slapen, om te troosten of om tot rust te komen. Het is fijn als deze dan wel is voorzien van naam van uw kind.

Voeding

- We vinden het belangrijk dat de kinderen de dag starten met een gezond ontbijt. We gaan ervan uit dat uw kind thuis ontbeten heeft of bij baby's dat het de eerste fles van de dag thuis gehad heeft
- Wij zorgen voor het fruit, brood, drinken en tussendoortjes: dit hoeft u niet mee te nemen. Ons voedingsbeleid is erop gericht dat ieder kind verantwoorde en gevarieerde voeding aangeboden krijgt. Het sluit aan bij de richtlijnen van het Voedingscentrum. We hebben een Keuzetabel ontwikkeld die pedagogisch professionals helpt in het

maken van een verantwoorde keuze. Tevens hebben we een lijst met gemiddeld aanbevolen hoeveelheden per dag naar leeftijd.

- Als uw kind allergisch is voor een bepaald voedingsmiddel kunt u dit tijdens het kennismakingsgesprek doorgeven aan de pedagogisch professionals. Zij kunnen dan in overleg met u bepalen wat er wel gegeten kan worden. Ook houden we er rekening mee als kinderen bepaalde dingen niet mogen in verband met een geloof of als ze een bepaald dieet hebben. Voor deze kinderen zorgen we bij verjaardagen voor een alternatieve lekkernij.
- Wij vinden het belangrijk dat kinderen gezonde en gevarieerde voeding krijgen. We verzoeken u ook bij verjaardagen voor een gezonde traktatie te zorgen, geeft u vooral geen snoep mee

Borstvoeding

- U heeft de mogelijkheid om op een rustige plek op het kinderdagverblijf uw kind borstvoeding te komen geven. Goede afspraken met de pedagogisch professionals zijn dan noodzakelijk bv hoe snel kunt u op de groep zijn, bent u gemakkelijk telefonisch bereikbaar?
- Als u de borstvoeding in een flesje meebrengt zorg dan dat het flesje gemerkt wordt met naam, datum en tijd, in afgemeten hoeveelheden gekoeld of (bij voorkeur) diepgevroren. De pedagogisch professionals weten dan dat deze flessen in de flessenwarmer opgewarmd moeten worden en niet in de magnetron.
- U kunt ook reserve borstvoeding op het kinderdagverblijf in de vriezer leggen.
- Stopt u met borstvoeding, zorg dan dat uw kind thuis al gewend is aan de fles. Neem de tijd om uw kind aan de fles te laten wennen. Laat ook een ander een keer de fles geven.

Flesvoeding

- De flessen en de containertjes moeten duidelijk voorzien zijn van de naam van het kind, ook de doppen. De flessen kunt u op de daarvoor bestemde plaats in de keuken neerzetten. De poedercontainertjes kunnen ook in de daarvoor bestemde plaats in de keuken neergezet worden.
- I.v.m. hygiënevoorschriften van de GGD mogen wij geen aangemaakte melk accepteren. Er bestaat een kleine kans op voedselvergiftiging als de melk langer dan een uur buiten de koelkast bewaard wordt.

Groentehapjes

- Deze dient u zelf mee te brengen. Schrijf duidelijk de naam van uw kind op het potje. Groentehapjes worden op de babygroep voor 17.00 uur gegeven tot de kinderen groot genoeg zijn om thuis mee te eten, tot 12 maanden.

Verzorging en zindelijkheidstraining

- Heeft u bijzondere wensen voor de verzorging van uw kind geef deze dan even door aan de pedagogisch professionals. Alle normale verzorgingsproducten zoals luiers en babyzalf zijn op iedere groep aanwezig.
- Wanneer kinderen thuis bezig zijn met zindelijkheidstraining wordt dat door de ouders doorgeven en maken wij hier ook een start mee. Wanneer nodig, werken wij met een beloningssysteem. De kinderen krijgen bijvoorbeeld een plaskaart en als ze op het toilet geplast of gepoept hebben, mogen ze zelf een stickertje uitzoeken.

- De oudste kinderen worden gestimuleerd om zelfstandig naar het toilet te gaan als het nodig is.

Slapen

- Kinderen slapen zoveel mogelijk in een eigen bedje. Als een kind gedurende de week een bedje deelt met een ander kind zorgen wij ervoor dat op het bedje het hoeslaketje van uw kindje ligt.
- In verband met preventie volgen wij de richtlijnen van de GGD ter voorkoming van bijvoorbeeld wiegendood. We leggen kinderen nooit vast in bed en niet op hun buik. We volgen de 4 van veilig slapen in de kinderopvang. In het informatieblad wat ouders bij aanvang ontvangen is dit uitgebreid toegelicht.
- We proberen zoveel mogelijk het slaapritme van thuis aan te houden. Houdt u er wel rekening mee dat de dag voor een kind op het kinderdagverblijf vaak intenser is als thuis. Een kind heeft dan meer behoefte aan een rustperiode.
- Op Willemijntje kunnen kinderen ook in buitenbedjes slapen. Een buitenbedje is een gezonde en veilige manier om kinderen buiten te laten slapen. Tijdens de intake vertellen we ouders dat we deze mogelijkheid hebben en geven we informatie. Ouders geven hiervoor toestemming met een toestemmingsformulier.

Ziekte of ongevallen

- Als uw kind ziek is, kan het helaas niet naar het kinderdagverblijf komen. Hoge koorts is natuurlijk een duidelijke indicatie, maar het is ook mogelijk dat een kind nauwelijks verhoging heeft en dat het zich niet prettig voelt op het kinderdagverblijf. Helaas kunnen wij in dat geval geen één op één begeleiding bieden.
- Voor alle besmettelijke ziekten hanteren wij de richtlijnen van de GGD. Deze regeling verbiedt ons in bepaalde gevallen kinderen met besmettingsgevaar toe te laten. Wanneer uw kind een besmettelijke ziekte heeft, wordt u verzocht dit aan de pedagogisch professionals door te geven zodat we de andere ouders kunnen informeren. We denken dan aan waterpokken, kinkhoest, Hepatitis A,B,en C, Meningokokken (nekkrimp), RS virus, en ernstige diarree (meer dan drie keer per dag). Vooral als u langdurig met uw kind in het buitenland bent geweest, is de kans op besmetting met ziektes die in Nederland nauwelijks meer voorkomen groter.
- De pedagogisch professionals zijn altijd gerechtigd om u te vragen uw kind te komen halen als zij dit nodig achten, waarbij het belang van uw kind en/of van de andere kinderen zwaar meeweegt. Zorgt u a.u.b. dat u bereikbaar bent of een reserveadres achtergelaten heeft op de groep.
- In verband met de veiligheid streven wij ernaar om zo weinig mogelijk medicijnen in huis te hebben. De pedagogisch professionals dienen alleen medicijnen toe als het strikt noodzakelijk is, op doktersvoorschrift. Door uzelf gekochte medicijnen worden op het dagverblijf niet toegediend. Medicijnen moeten duidelijk, met grote letters voorzien zijn van de naam van uw kind. De voorschriften voor het toedienen van de medicijnen moeten door de ouders schriftelijk aangeleverd worden. Hiervoor hanteren wij het medicijnformulier.
- Bij een ongeval nemen wij geen enkel risico en lichten we ouders in die indien nodig met het kind naar de EHBO van het dichtstbijzijnde ziekenhuis gaan. We registreren alle ongevallen en bijna ongevallen zodat we zonodig ons beleid kunnen aanpassen.
- Wilt u dat wij afwijken van onze regels dan gaan we hierover met u in gesprek. Gaan wij op verzoeken van u in dan dient u een schriftelijke verklaring te ondertekenen waarin staat dat wij op uw verzoek handelen en niet aansprakelijk zijn voor de gevolgen.

- Wij gaan er van uit dat uw kind alle gangbare inenting van het consultatiebureau krijgt. Ziet u hiervan af, dan loopt uw kind meer kans om besmet te worden. De verantwoordelijkheid hiervoor legt Willemijntje uitdrukkelijk bij de ouders zelf.

Extra dagdelen

- U hebt de mogelijkheid om extra uren of dagdelen voor opvang aan te vragen via de kinderopvangapp. Dit kan als er op de groep nog een plaats open is en we geen extra pedagogische professional in hoeven te zetten. Is er geen plaats op de groep van uw kind, dan kan uw kind op een andere groep opgevangen worden met schriftelijke toestemming. Dit is echter een uitzondering. Hierbij geldt dat het een service is. De groepen zitten vaak vol en we moeten (en willen!) ons houden aan het maximum aantal kinderen per groep. In het informatieblad wat u bij de start via de mail ontvangt, staat dit verder uitgewerkt onder het kopje 'doorgeven van wijzigingen'

GGD Controle

- De gemeente heeft de taak toe te zien op een juiste handhaving van de wet Kinderopvang. Daartoe geeft zij de GGD opdracht jaarlijks een inspectie uit te voeren op alle locaties voor kinderopvang en buitenschoolse opvang.
- Een exemplaar van het inspectierapport gaat naar de oudercommissie en wordt met de leden van de commissie besproken. Alle ouders kunnen het inspectierapport van de GGD inzien op de website van Willemijntje.

Veiligheid en gezondheid

- Voor kinderdagverblijf Willemijntje is er een calamiteitenplan. Hierin is onder andere het ontruimingsplan opgenomen. Ook is vastgelegd hoe eenieder dient te handelen bij interne en externe calamiteiten. We oefenen dit ontruimingsplan jaarlijks met de kinderen.
- Er zijn een aantal geschoolde bedrijfshulpverleners. Er is altijd een medewerker met kinder-ehbo aanwezig.
- Om risico's zoveel mogelijk te voorkomen, hebben we een beleidsplan voor de veiligheid en gezondheid. Tenminste jaarlijks en zo nodig tussentijds evalueren we dit beleid en stellen dit bij waar nodig. De uitkomst hiervan en het bijbehorende plan van aanpak wordt met de oudercommissie besproken. Ouders worden op de hoogte gebracht via de mail en kunnen dit, samen met de omgangsvormen inzien op de locatie.

We willen te grote risico's vermijden, maar kinderen leren omgaan met gewone risico's. We streven naar een goede balans tussen een veilige én een uitdagende omgeving voor kinderen, waarin we grote risico's met ingrijpende gevolgen voorkomen en kinderen om leren gaan met kleine risico's. In ons pedagogisch beleid hebben we aandacht voor risicovol spelen. Bij risicovol spelen gaan kinderen aan de slag met spannende, uitdagende en avontuurlijke activiteiten, waarbij een risico bestaat op een (kleine) verwonding. Door nieuwe activiteiten uit te proberen en hun angsten te overwinnen testen en verleggen kinderen hun eigen grenzen. De opwindende, spannende en trots die kinderen ervaren tijdens het ontdekken en opzoeken van hun grenzen maakt dat kinderen risicovol spelen heel leuk vinden. Risico nemen is een onderdeel van het leven. Je moet leren omgaan met risico's en risico's leren inschatten om te kunnen overleven. Dit is een vaardigheid die ontwikkeld en verfijnd moet worden. Kinderen leren dit door vallen en opstaan. Krijgen ze geen kans om dit te oefenen, dan

kan dit zich uiten in grote angst of roekeloos gedrag. Je leert risico's inschatten en beheersen door ermee om te gaan en daardoor leer je weer om te gaan met de positieve en negatieve resultaten van je acties.

- We voldoen aan het vierogenprincipe door te werken met camera's en tabletten wanneer medewerkers alleen staan. Op de slaapkamers hebben we aangepast folie op de ramen van de deuren waardoor slaapkamers altijd in beeld zijn. Tevens werken we met babyfoons.
- Voor de achterwachtregeling en het vierogenprincipe verwijzen we naar het veiligheids- en gezondheidsbeleid

Oudercommissie

- In het kader van de Wet Kinderopvang is er een oudercommissie voor het kinderdagverblijf Willemijntje. De oudercommissie van kinderdagverblijf Willemijntje bestaat uit vertegenwoordigers van de ouders van kinderen die bij Willemijntje opgevangen worden.
- U kunt zelf ook zitting nemen in de oudercommissie. Als u interesse heeft om lid te worden van de oudercommissie kunt u dit doorgeven aan de pedagogisch professionals of leidinggevende van de locatie. Zij zorgt ervoor dat er iemand van de oudercommissie contact met u opneemt.
- Het e-mailadres van de oudercommissie is: willemijntje@gmail.com

Klachtenprocedure:

- We hanteren als algemene regel dat een klacht zo laag mogelijk in de organisatie neergelegd dient te worden. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een standaard service/klachtenformulier wat u op de website kunt vinden. Wij zien een klacht als een verbeterpunt.
- Alle klachten komen bij de directeur van het kinderdagverblijf, die toeziet op een juiste afhandeling. De klager krijgt binnen twee weken een schriftelijke reactie van de directeur.
- Er vindt een terugkoppeling plaats op het werkoverleg door de directeur. Hier worden de oorzaak van de klacht en de corrigerende en eventueel preventieve maatregelen besproken en vastgesteld als zijnde beleid.
- De ingevulde klachtenformulieren worden bewaard op het kantoor van de directeur.
- Jaarlijks wordt er een jaarverslag klachten gemaakt wat naar de GGD wordt opgestuurd. Dit wordt besproken met de oudercommissie van de locatie.
- Indien een klacht niet naar tevredenheid is afgewikkeld kan de ouder de klacht extern neerleggen.

Externe Klachtenprocedure

Als de klacht niet intern opgelost kan worden, kan er een beroep gedaan worden op de Landelijke Geschillencommissie kinderopvang. Ouders kunnen ook direct deze weg bewandelen.

De volledige klachtenregeling is in te zien op de website

Tot slot:

We nemen de dagelijkse zorg voor de kinderen van de ouders over. Daarom vinden wij het belangrijk dat ouders erop kunnen vertrouwen dat het kind bij ons in goede handen is. Wij hechten veel waarde aan een goede verzorging van het kind in zowel pedagogisch als lichamelijk opzicht.

Dit alles realiseren wij in samenwerking met de ouders. Tenslotte hebben wij en u hetzelfde doel voor ogen: een pedagogisch verantwoorde, veilige en prettige omgeving waarin het kind zich zo optimaal mogelijk kan ontwikkelen en ontplooiën.

Team kinderdagverblijf Willemijntje

Bijlage 1

Rooster tijdens 40 weken (buiten de officiële vakantieweken)

Groep Geel	Rooster	Pauze
Pedagogisch professional 1	7.30 uur-17.00 uur	13.00 uur-14.00 uur
Pedagogisch professional 2	8.30 uur-18.30 uur	14.00 uur-15.00 uur

Groep Rood/Blauw	Rooster	Pauze
Pedagogisch professional 1	7.30 uur-17.00 uur	13.00 uur-14.00 uur
Pedagogisch professional 2	8.30 uur-18.30 uur	14.00 uur-15.00 uur

Groep Blauw/Rood	Rooster	Pauze
Pedagogisch professional 1	8.00 uur-17.00 uur	13.00 uur-14.00 uur
Pedagogisch professional 2	8.30 uur-18.30 uur	14.00 uur-15.00 uur

Rooster tijdens 12 weken (de officiële vakantieweken)

Groep Geel	Rooster	Pauze
Pedagogisch professional 1	7.30 uur-17.00 uur	13.00 uur-14.00 uur
Pedagogisch professional 2	9.00 uur-18.30 uur	14.00 uur-15.00 uur

Groep Rood/Blauw	Rooster	Pauze
Pedagogisch professional 1	7.30 uur-17.00 uur	13.00 uur-14.00 uur
Pedagogisch professional 2	9.00 uur-18.30 uur	14.00 uur-15.00 uur

Groep Blauw/Rood	Rooster	Pauze
Pedagogisch professional 1	8.00 uur-17.00 uur	13.00 uur-14.00 uur
Pedagogisch professional 2	9.00 uur-18.30 uur	14.00 uur-15.00 uur